

Вікові особливості першокласників.

Практична допомога батьків

під час адаптаційного періоду до школи

Початок навчання дитини в школі – складний і відповідальний етап у її житті. Перший клас школи – один із найбільш важких періодів у житті дітей. Під час вступу до школи на дитину впливає й класний колектив, і особистість педагога, і зміна режиму, і незвичайно тривале обмеження рухової активності, і поява нових обов'язків.

Пристосовуючись до школи, організм дитини мобілізується. Але варто мати на увазі, що ступінь і темпи адаптації в кожного індивідуальні. Наведемо статистичні дані: протягом перших двох місяців шкільного навчання адаптується приблизно лише половина учнів перших класів, ще 30% – протягом першого півріччя, 10-15% дітей зазнають труднощів зі шкільною адаптацією протягом усього першого року навчання, приблизно в 5% дітей адаптація може закінчитися тільки в другому класі. Вважається, що готовність дитини до навчання припускає різні види готовності, які в сукупності й забезпечують швидку адаптацію та успішне навчання дитини в першому класі. Так в чому полягає готовність шестирічної дитини до школи? Коротко охарактеризуємо види готовності до навчання:

- 1) **Фізична готовність** (зріст, вага, пропорції тіла, розвиток дрібних рухів кистей рук і пальців, стан органів зору й слуху).
- 2) **Мотиваційна готовність** (наявність позитивних мотивів до навчання, прагнення до набутих знань, поява нових прав і обов'язків).
- 3) **Готовність у сфері розвитку кругозору** (уявлення про країну, рослин, тварин, погодні явища, простір, форму, величину предмета).
- 4) **Комунікабельна готовність** (передбачає вміння встановлювати контакти з дітьми, працювати в групі).
- 5) **Готовність у сфері культурних норм** (пов'язана з вміннями й навичками самообслуговування, правильної поведінки з урахуванням етичних норм поведіння в суспільстві).

6) **Особистісна готовність** (формування самооцінки, оцінювання своїх прав і обов'язків, відповідальність за свої дії й вчинки).

7) **Емоційно-вольова готовність** (формування вольових якостей: самостійності, дисциплінованості, ініціативності, умінням стримувати свої емоції).

8) **Готовність у сфері пізнавальних процесів** (передбачає певний рівень розвитку пам'яті, уваги, мислення).

Рекомендації батькам:

1) Виконувати в ігровій формі вправи на розвиток пізнавальної діяльності (ознайомлення батьків).

2) Заохочувати дитину до всіх видів діяльності, що вимагають концентрації уваги.

3) Підбадьорювати, демонструючи впевненість в успіх дитини і його можливості.

Виконуючи дані рекомендації, потрібно враховувати психологічні особливості дітей шестирічного віку, а саме:

1) переважає мимовільне запам'ятовування (запам'ятовується те, що цікаве, яскраве, а не те, що необхідно запам'ятати). Специфіка уваги виявляється в тому, що дитина спроможна займатися однією справою не більше ніж 10-15 хвилин.

2) мислення: елементи логічного розвиваються на підставі наочно-образного.

3) ведуча діяльність – ігрова.

4) незавершеність структурного та функціонального розвитку кори головного мозку, тому особливості нервової системи дітей зумовлюють малу стійкість уваги, швидку виснажуваність нервової системи, підвищену стомлюваність. Це проявляється у зростанні рухливого неспокою, нестійкої уваги.

Практична допомога батьків

під час адаптаційного періоду до школи:

- 1) Вранці піднімайте дитину спокійно, з усмішкою та лагідним словом. Не згадуйте вчорашніх прорахунків, не вживайте образливих слів.
- 2) Не підганяйте, розраховуйте час – це ваш обов'язок, якщо ж ви цю проблему не вирішили – дитина в цьому не винна.
- 3) Відправляючи дитину до школи, побажайте їй успіхів, скажіть кілька лагідних слів.
- 4) Зустрічайте зі школи дитину спокійно, дайте їй розслабитися (згадайте, як вам важко після напруженого робочого дня). Коли дитина збуджена і хоче з вами чимось поділитись, не відмовляйте їй у цьому, вислухайте, це не забере багато часу.
- 5) Якщо дитина замкнулась, її щось турбує, не наполягайте на поясненні її стану, нехай заспокоїться, тоді вона все сама розкаже.
- 6) Частіше хваліть малюка, за будь-яку перемогу і не акцентуйте увагу на невдачах; – якщо крихітці легко дається рахунок і не виходить правопис, то розповідайте йому, як він здорово рахує, а якщо він старатиметься, то обов'язково навчиться так само добре писати. У ваших силах вселити маляті волю до перемоги.
- 7) У сім'ї має бути єдина тактика спілкування всіх дорослих із дитиною. Всі розбіжності щодо виховання дитини узгоджуйте без неї.
- 8) Навіть діти 7-8 років люблять казки, особливо перед сном, або пісню, лагідні слова. Не лінуйтесь зробити це для них. Це їх заспокоїть, зніме напруження, допоможе спокійно заснути, відпочити. Не нагадуйте перед сном про неприємні речі. Завтра новий день, дитина повинна бути готова до нього. А допомогти в цьому їй повинні батьки своїм добрим ставленням.
- 9) Завжди будьте уважними до стану здоров'я дитини, коли щось її турбує: головний біль, поганий стан. Найчастіше це об'єктивні показники втоми, перевантаження, тому регламентуйте додаткове навантаження (гуртки, секції).
- 10) Якщо з'являються такі стани як втома, порушення сну, виникає дратівливість, плаксивість, знижується апетит, маса тіла, виникають труднощі психологічного характеру (почуття страху, негативне ставлення до навчання, учителя тощо) – найчастіше це симптоми шкільної дезадаптації дитини.

Пам'ятка батькам першокласника

1. Підтримайте в дитині його прагнення стати школярем. Ваша щира зацікавленість в його шкільних справах і турботах, серйозне відношення до його перших досягнень і можливих труднощів допоможуть першокласникові підтвердити значущість його нового положення і діяльності.
2. Обговоріть з дитиною ті правила і норми, з якими він зустрівся в школі. Поясніть їх необхідність і доцільність.
3. Ваш малюк прийшов у школу, щоб вчитися. Коли людина вчиться, у нього може щось не відразу виходити, це природно. Дитина має право на помилку.
4. Складіть разом з першокласником розпорядок дня, стежте за його дотриманням.
5. Не пропускайте труднощів, які можуть виникнути у дитини на початковому етапі навчання в школі. Якщо у першокласника, наприклад, є логопедичні проблеми, постарайтеся впоратися з ними на першому році навчання.
6. Підтримайте першокласника в його бажанні добитися успіху. У кожній роботі обов'язково знайдіть, за що можна було б його похвалити. Пам'ятайте, що похвала та емоційна підтримка ("Молодець!", "Ти так добре впорався!") здатні помітно підвищити інтелектуальні досягнення.
7. Якщо вас щось турбує в поведінці дитини, його учбових справах, не соромтеся звертатися за порадою і консультацією до вчителя або шкільного психолога.
8. Зі вступом до школи в житті вашого малюка з'явилася людина авторитетніша, ніж ви. Це вчитель. Поважайте думку першокласника про свого педагога.
9. Навчання – це нелегка і відповідальна праця. Вступ до школи істотно змінює життя дитини, але не повинно позбавляти її різноманіття, радості, гри. У першокласника повинно залишатися досить часу для ігрових занять.

Рекомендації батькам щодо розвитку

читацького інтересу у дітей

1. Терпляче допомагайте дитині, якщо у неї недостатня швидкість читання.
2. Навчаючи дітей читанню, спирайтеся на їхні інтереси. Дитина, яку навчили читати примусово, неохоче користується цим своїм умінням.
3. Більше грайте з дітьми, влаштовуйте з ними літературні вікторини.
4. Розповідайте дітям казки. Навіть «зовсім великі» діти (ми часто говоримо семи-восьмирічній дитині: «Ти вже великий») дуже люблять слухати казку перед сном. Це заспокоює їх, допомагає зняти напруження.
5. Частіше влаштовуйте сімейні читання. Дітям, що вирости, читати вголос ще цікавіше, ніж маленьким.
6. Читайте самі, нехай дитина бачить, що вільний час мама і тато проводять не лише біля телевізора.
7. Є речі, які дітям краще не чути і не знати: наприклад, суперечки батьків на побутові теми в т.п. Та суперечки батька і матері з приводу прочитаної книги діти повинні чути обов'язково.
8. Візьміть до уваги, що вік від 7 до 16 років – це проміжок шляху, коли людина або набуває потреби в читанні і реалізує її протягом усього життя, або упускає цю можливість.
9. Не завжди поспішайте відразу відповідати на дитячі питання, краще порадьте дитині пошукати відповіді в книгах самостійно.
10. Збирайте дома різні словники: тлумачний, орфографічний, енциклопедичний, іноземних слів і т.д.; виховуйте в дитині звичку звертатися до словників і працювати із ними.
11. Старайтеся купувати і дарувати дітям хороші книги, обов'язково із надписом, теплими побажаннями. Звертайте увагу на те, що син або дочка читає.
12. Разом із дитиною створіть для неї таку бібліотеку, щоб у ній були різні книги, а не лише, наприклад, фантастика і пригоди.
13. Разом купуйте, читайте, ремонтуйте книги, обговорюйте прочитане. В цьому випадку набагато легше впливати на читацькі смаки дитини.
14. Обов'язково запишіть дитину в бібліотеку. Час від часу ходіть туди разом з нею.